

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 4 iyun 2022-ci il №42 (2653) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2022-ci il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 26-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.3-cü və 40.1-ci maddələrinə əsasən və Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrini şəxsi heyətlə komplektləşdirmek məqsədilə qərara alıram:

1. 2004-cü ildə doğulmuş və çağırış günündək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşı tamam olmuş, habelə 1987-2003-cü illərdə doğulmuş, yaşı 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhəlet hüquq olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşları 2022-ci il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılınlar.

2. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müddətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2022-ci il iyulun 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılsınlar.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə bu Sərəncamın icrası üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görsün.

**İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti**

Bakı şəhəri, 1 iyun 2022-ci il

Reportaj

Tarixi torpaqlarımızda mühəndis təminatı uğurla yerinə yetirilir

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəliyi altında şanlı ordumuzun qazandığı qələbə ilə işğaldan azad olunan tarixi ərazilərimizde mühəndis tapşırıqları uğurla yerinə yetirilir. Dövlət rəhbərliyi tərəfindən qarşıya qoyulan tapşırıqlara əsasən, düşməndən təmizlənmiş doğma yurdumuz minalarдан da təmizlənir. Təhlükəsizliyin və firavonluğun təmin edilməsi, soydaşlarımızın öz doğma yurdlarına qayıtması, o cümlədən nəqliyyat vasitələrinin operativliyinin təşkil edilməsi, yenidənqurma işlərinin sürətləndirilməsi məqsədilə mühəndis təminat-

tı müasir tələblər çərçivəsində təşkil edilir. Düşmənin uzun illər ərzində torpaqlarımızı intensiv şəkilde minalaması mühəndis qoşunlarının işini çətinləşdirirə də, qısa müddət ərzində əldə olunan yüksək nəticələr tarixi yurd yerimizdə həyatın yenidən bərpa olunacağı günün uzaqda olmadığının carçısidir.

İşğaldan azad edilmiş Ağdam torpağındayız. İstehkam bölməsinin şəxsi heyəti ərazilərin minalarından ve partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməsi tapşırığını yerinə yetirir. Silahlanmamızına yəni daxil edilən müasir texnika və

avadanlıqlardan istifadə edən istehkamçılarımız tapşırıqları dəqiq və qısa vaxt ərzində icra edirlər. İlk olaraq zabit Şakir Zeynalovla tanış olurraq. 2005-ci ildə ömrünü hərb peşəsinə bağlayan zabit ikinci Qarabağ müharibəsində göstərdiyi xidmətlərə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə "Şuşanın azad olunmasına görə" və "İgidliyə görə" medalları ilə təltif olunan Ş.Zeynalovdan işğaldan azad olmuş ərazilərdə aparılan mühəndis təminatlı fəaliyyətlər barədə ətraflı məlumat alırıq.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Mühəndis qoşunlarının fəaliyyəti haqqında məlumat

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə bu günədək mühəndis-istehkam bölmələri tərəfindən 18600 hektardan artıq

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, azad edilmiş ərazilərimizdə Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələrinin fəaliyyəti nəticəsində may ayı ərzində 2300 hektardan çox ərazi mina və partlamamış döyüş sursatlarından tam təmizlənib.

Ərazi mina və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənib. Ümumilikdə 6000 ədəd-dən artıq piyada əleyhinə, 2100 ədəddən artıq tank əleyhinə və 9400 ədəddən artıq partlamamış döyüş sursatı aşkarlanaraq məhv edilib.

Mina təmizlənme işlərində əsas səylər azad olunan ərazilərdə yaşayış məntəqələri, əkin sahələri, yollar və infrastruktur obyektlərinə yönəldilib.

Azad edilmiş ərazilərimizdə mühəndis təminatı üzrə zəruri tədbirlər davam etdirilir.

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

"Bu gün tarixi torpaqlarımızda mühəndis-istehkam bölmələrinin üzərində məsuliyyətli və bir o qədər də müqəddəs vəzifə düşür. Düşmən bu yerlərdə saysız-hesabsız mina basdırıb. Bölməmiz ixtisasının həm nəzəri, həm də praktiki biliklərini dərinden mənimsemış, dərslerdə və təlimlərdə möhkəmlənmiş təcrübəli hərbi qulluqçulardan ibarətdir. Təbiidir ki, qarşıya qoyulan mühəndis təminatı tapşırıqlarını qüsursuz yerinə yetirmək üçün hazırlıq və peşəkarlıq əsas şərtlərdir. Səbir və düzüm də mühəndis istehkamçının sahib olduğu vacib keyfiyyətlərdəndir. Belə ki, usuz-bucaqsız Vətən torpaqlarında gündəlik mühəndis fə-

Tarixi torpaqlarımızda mühəndis təminatı uğurla yerinə yetirilir

Azərbaycan Ordusunun mühəndis qoşunları İkinci Qarabağ müharibəsində bu peşəkarlığı nümayiş etdirdi. 44 günlük haqq savaşında bölməmiz birlikdə Xocavənd, Şuşa istiqamətində mühəndis təminatı tapşırıqlarını yerinə yetirmişik. Bildiyimiz kimi, mühəndis qoşunlarının müharibə şəraitində (ister hücum, isterse də müdafiə qismində) və sülh vəziyyətində fəaliyyətlər tam da olmasa, fərqlənir. Belə ki, hücum edən qoşunların (piyada və neqliyyatla bölmələrin) fəaliyyətini operativ və manəəsiz təşkil etmək, fortifikasiya qurğularının keçilməsi ni təmin etmək, habelə, hərəkətin təhlükəsizliyi üçün yolları müxtəlif teyinatlı minalarдан təmizləmək və bərpa etmək qarşıya qoyulan tapşırıqlardan idi. Çətin əməliyyat şəraitində minaların zərərsizləşdirilməsi, keçidlərin açılması insandan yüksək bılık və möhkəm səbir tələb edir. Bu halda verilən komandalar uğurla və zamanında icra edilir. Ərazil-

çılən dərslərin (hansı səviyyədə) mənimmənilməsini sınadıqdan keçirmək məqsədilə normativlər və tapşırıqlar yerinə yetirilir, qiymətləndirmələr aparılır. Çalışırıq ki, komandirlərimizlə birləşdə bölmənin döyüşə hazırlolma vərdişlərini artırıq. Mühəndisin döyüşə hazırlolması dedikdə nə başa düşülür? Əslində, bu geniş mövzü olsa da, əsas onu demək yerinə düşər ki, mina sahəsində keçidlərin açılması, minatəmizləmə, manəələgvətme və digər fəaliyyətlər nəzərdə tutulur. Həmçinin bölmənin hərbi qulluqçularının müxtəlif şəraitə (relyef, iqlim və günün saatlarına) uyğunlaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir. Gördüyüün ki, mənfur düşmən ətrafdə bir dənədə olsun ağaç qoymayıb. İlk isti aylarında fəaliyyətlər (komandanlığın tapşırıqına əsasən) günün sərin vaxtlarında yerinə yetirilir.

Ərazilin geniş olması isə bizi qorxutmur. Təbeliyimizdə olan müasir avadanlıqların və şəxsi heyətin yüksək ixtisas hazırlığı ilə bu işin də öhdəsindən ən qısa vaxtda gələcəyik. Hər gün biz daha da irəliyər və tarixi torpaqlarımızda gündəlik fəaliyyətin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün çəlşir. Hər bir əsgər xidməti məsuliyyətinin fərqindədir. Və bilir ki, onun aşkar etdiyi mina və ya partlamamış döyüş surəti bir və ya bir neçə insanın həyatı təhlükəsinin qarşısını alır. Mühəndis təminatı tapşırıqları yerinə yetirildikdən sonra bura torpaqlarımızın həqiqi sakınları qayıdacaq, həyat yenidən dirçələcək. O günler uzaqda deyil. Bölməmizin müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər İntiqam Əkbərov da bu müqəddəs savaşda canını fəda edərək şəhadətə yüksənlərin sırasındadır".

Əsgərlər Elvin Nəcəfzadə, Əhməd Şıxaliyev, Rəşad Əliyev, Alcan İbrahimov, Seymour Mehərrəmov və Fərid Abdullaşadın üzərlerinə düşən mühəndis-istehkam tapşırıqlarını bacarıqla yerinə yetirməsi onların hər birinin öz hərbi peşə vərdişlərinə dərin dən yiyələnməsindən xəbər verir. Mühəndis tapşırıqlarını qüsursuz yerinə yetirməyin insandan yüksək hərbi bılık və cəsarət tələb etdiyinin bu uğullar sayəsində bir daha şahidi olduq. Gördükərimiz bizi bir daha əmin edir ki, həyatı təhlükə ilə qarşı-qarşıya olmasına baxmayaraq, Vətənə müqəddəs borcunu layiqincə ödəyən oğullarımız sayəsində o yerlərin həqiqi sakınları doğma yurdlarına Böyük Qayıdış edəcək və tezliklə tarixi torpaqlarımızda həyat yenidən canlanacaq.

Gənc istehkamçılarla səhəbəmizi başa vurduqdan sonra mühəndis təminatının yerinə yetirildiyi digər nöqtələrdə olurraq. Hərbi qulluqçumuzun uzaqdan (distant) idarə etdiyi qardaş Türkiyə Cümhuriyyətinin istehsalı olan MEMATT (Mekanik Mayın Temizleme Texchizati) markalı mexaniki minatəmizləmə texnikasının olunduğu üçün ölüm riski sıfıra enir ki, bu da çox vacib amildir. MEMATT mühəndis texnikasının üst hissəsində yerləşdirilən kameralar sayəsində işin görüldüyü ərazi qarşımıda kompüterdə eks olunur. Texnika möhkəm zirehli təchiz olunduğundan dayanıqlılığı da yüksəkdir. Tapşırıqların yerinə yetirilməsi zamanı operativliyin təmin edilməsi, gündəlik iş görmə əmsalının yüksəlməsi məqsədilə bu texnikanın istifadəsi işimizi yüngülləşdirir.

Növbəti nöqtədə gizir Rəşad Şirinov və təlimcisinin emrinin gözləyən it (Maks) var

Burada olduğumuz müddət ərzində istehkamçılarımızın fəaliyyəti ilə yaxından tanış olurraq, təminatımızda olan müasir avadanlıq və günün tələbləri səviyyəsində qurulan mühəndis tapşırıqlarının icrası prosesinin şahidi olurraq. Gördükərimiz bir daha təsdiqləmiş olur ki, tarixi torpaqlarda firavan həyatın bərpasına az qalib. Bu fikirlə əgid mühəndis-istehkamçılarımızın yanından ayrılmır. Onlara gələcək xidmətlərində uğurlar və möhkəm can sağlığı arzulayırıq.

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV
"Azərbaycan Ordusu"**

liyətinin səmərəliliyini təşkil etmək insandan polad iradə, tükənməz səbir tələb edir. Bölməmizin əsas fəaliyyətləri nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin təhlükəsizliyini təmin etmək, əkin yararlı sahələri minalarlardan təmizləmek, infrastrukturun yenidən bərpa edilməsində qarşıya qoyulan mühəndis tapşırıqlarını yerinə yetirməkdir. Tərəfimizdən aşkar olunan piyada və tank əleyhinə minalar və partlamamış döyüş sursatları aşkar edildikdən sonra təhlükəsiz ərazide mehv edilir. Əməliyyatlar gedən ərazilərdə sursat qalıqları və partlamamış sursatların da təmizlənməsi işləri aparılır. Silahlanmamızda olan müasir avadanlıq və texnikalardan istifadə edərək qarşıya qoyulan tapşırıqları lengimədən yerinə yetiririk. İşimizin risk dərəcəsi nəzərə alınaraq, təhlükəsizlik qaydaları önləndirir. Bizim qarşımızdakı düşmənin xüsusi hər kəsə məlum olduğundan sürpriz partlayıcıların aşkar edilməsi və zərərsizləşdirilməsi məsələsinə xüsusi diqqət ayrılmır. Bundan savayı düşmən geri çəkilərkən körpüleri partlatmış, alternativ yolları və keçidləri, dar çıxıntıları belə mina lämisi. Belə halarda təcrübə önləndirir. "Belə ki, ke-

nin relyefi və saati, şəxsi həyətin yüksək döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığı nəzərə alınmalıdır faktorlardır ki, tapşırıq icrasında mühüm rol oynayır. Hazırda işğaldan azad edilmiş Ağdam rayonunda mühəndis təminatının təşkil edir. Müqəddəs amalın və məsuliyyətli vəzifənin fərqində olan şəxsi həyət görülen işlərin çətinliyini hiss etmir, əksinə, ona olan etimadı layiqincə doğrultmaq üçün əlinən gələni əsirgəmədir".

Mühəndis bölməsinin digər zabitəmizi, leytenant Məhəmməd Məmmədli ilə səhəbəmizi zəmanı öyrənirəm ki, gənc zabit İkinci Qarabağ müharibəsində göstərdiyi xidmətlərə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə "Azərbaycan Bayrağı" ordeni, "Suqovşanın azad olunmasına görə" və "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib. Məhəmməd bildirir ki, Vətən mühəribəsi şəxsi həyətin hərbi peşəkarlığının yüksək səviyyədə saxlanılması vəcib olduğunu sübut etdi. Keçirilən məşqələlər və təşkil olunan təlimlər nəticəsində hərbi qulluqçuların təcrübəsi artır, qarşıya qoyulan tapşırıqlar operativ və uğurla icra edilir. "Belə ki, ke-

olunduğu üçün ölüm riski sıfıra enir ki, bu da çox vacib amildir. MEMATT mühəndis texnikasının üst hissəsində yerləşdirilən kameralar sayəsində işin görüldüyü ərazi qarşımıda kompüterdə eks olunur. Texnika möhkəm zirehli təchiz olunduğundan dayanıqlılığı da yüksəkdir. Tapşırıqların yerinə yetirilməsi zamanı operativliyin təmin edilməsi, gündəlik iş görmə əmsalının yüksəlməsi məqsədilə bu texnikanın istifadəsi işimizi yüngülləşdirir".

Növbəti nöqtədə gizir Rəşad Şirinov və təlimcisinin emrinin gözləyən it (Maks) var

Hərbi təhsil sistemində islahat tarixi zərurətin nəticəsidir

Vətən müharibəsində qazanılan Zəfər ordu quruculuğunda müəyyən islahatları şərtləndirdi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Fərmanı ilə ordumuzda yeni təyinatlı Komando hərbi hissəsi yaradıldı. Sonrakı islahat hərbi təhsil sisteminə şamil edildi.

Müsahibimiz professor, general-leytenant Heydər Piriyevdir.

- Cənab general-leytenant, ordu quruculuğunda hər yenilik islahat deyil, hər islahat yenilikdir, yeniləşmədir. Bununla bağlı fikirlərinizi bilmək maraqlı olardı.

- Bu tezise hərbi düşüncənin tezisi də demək mümkündür. Yenileşmə daha geniş şəbəkəli anlayışdır və ordu quruculuğuna, ordu quruculuğu ordunun güclənməsinə xidmət edir. Bu anlamda islahatlar ordu quruculuğunun tərkib hissəsi olmaq etibarilə dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi deməkdir. Məhiyyət baxımından ordunun şəxsi heyətinin döyüş, eləcə də mənəvi-psixoloji hazırlığının daha da yüksəldilməsinə yönəldilən islahatlar Azərbaycan Ordusunda kəsil-məzliklə, dönməzliklə, elmi əsaslarla aparılır. Azərbaycan Ordusunun dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasında olması həm də belə gərkli ve vaxtında aparılan islahatlarla bağlıdır. Bu və ya digər islahat həm ayrıraqda (fərdi), həm də vəhdətde (kompleks) ordunun şəxsi heyətinin döyüş hazırlığının yüksəldilmesi ilə nəticələnir. Son illerdə həyata keçirilən islahatlar məhz belə islahatlar kimi tarixləşib. Azərbaycan Ordusunda islahatlar - mahiyyətli strateji yenileşmələr həmişə tarixi zərurət kimi təzahür edib və ordu quruculuğu prosesinin tərkib hissəsi olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi məhz buna görə bu səviyyədə dönməzləşib - güclü, qüdrətli ordumuz var.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev deyib: "Ordu quruculuğu prosesi Azərbaycanda ardiçiliqlə icra edilir. Həm təminat, təchizat, müasir texnikanın alınması, döyüş qabiliyyətinin artırılması, eyni zamanda, bizim uğurlarımız siyasi uğurlarla tamamlanır". Bu fikir-lər sonrakı illerdə ordu quruculuğu prosesinin mahiyyətini müəyyənləşdirdi. Müharibə şəraitində Azərbaycanda ordu quruculuğu həmişə dövlət üçün prioritət olub. İndi Vətən müharibəsindən sonra işgali sonlandıran qalib ordu kimi prioritət...

Elmi, hərbi-elmi nəzəriyyələr təsdiqləyir ki, xarakterində asılı olmayaraq, istənilən müharibədə qazanılan qələbəni şərtləndirən amillərdən ən başlıcası xalqla ordunun yek-dilliyi, sərkərdəlik məhərəti, ordunun döyüş hazırlığının yüksəldilməsinə yönəldilməklə vaxtında aparılan zəruri islahatlardır. Müharibələr tarixi göstərir ki, dövlət, dövlətçilik üçün, bu baxımdan ordu quru-

Buluğu üçün gərkli islahatlar müharibədən sonra gerçəkləşdirilir. Belə islahatlar dövlətimizin başçısının zəruri bildiyi sahələri əhatə edir.

- Vətən müharibəsi Zəfərlə başa çatdı. Bu hərbi tezisə görə Azərbaycanda da ordu quruculuğunu əhatə edən islahatlar aparılacaqdı. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycanın ədalətli müharibəyə başlaması tarixi zərurət idi. Danışqlardan yayanın, regionda mövcud status-kvonu saxlamağa çalışan Ermenistanın silahlı birləşmələri ister işgal etdiyi ərazilərdən, istərsə də dövlət sərhədlərindən müxtəlif səviyyəli təxribatlar töredir, həmələr, hücumlar edirdi. Azərbaycan Ordusunun hissələri bunların qarşısını qətiyyətlə alırdı. 2020-ci il sentyabrın 27-de Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin döyüş əmri ile eks-hükum əməliyyatına, ədalətli müharibəye - Vətən müharibəsinə başlayan ordumuz döşmənin işgal dövründə yaratdığı, təkmilləşdirdiyi, yeniləşdirdiyi çoxpilləli müdafiə sədlərini qısa müddətdə darmadağın etdi. Noyabrın 8-de Şuşanın işğaldan azad edilməsi ilə Vətən müharibəsində Zəfer qazanıldı. Bu Zəferin Azərbaycanın torpaqlarının işğaldan azad olunmasına görə hərbi əhəmiyyəti, Azərbaycan Ordusunun gücünün, qüdrətinin etiraf edilməsinə görə böyük siyasi əhəmiyyəti oldu. Bu Zəfer həm də ordu quruculuğunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin zəruri bildiyi islahatların aparılmasına zəmin yaratdı. İlk belə islahatla Komando hərbi hissəsi yaradıldı. Sonrakı islahat bilavasitə hərbi təhsili əhatə etdi.

- **Bu islahatın mahiyyəti əvvəlki islahatlardan fərqli dir?**

- Bəli. Bu islahat tarixi islahatdır, obrazlı şəkildə desək, tarixin islahatıdır. Dediyiniz fərqli islahatın tətbiq sahəsi ilə bağlıdır. Yəni, bu islahat hərbi təhsil sisteminə əhatə etmekle əsaslı dəyişikliklər islahatıdır. Bu islahatın mahiyyətində hərbi təfəkkürün formalşdırılması, niyyəti dayanır və Müdafiə Nazirliyinin strukturlarına daxil olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri şəbəkəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, koordinasiyası, Türkiyənin və inkişaf etmiş ölkələrin hərbi təhsil sisteminə integrasiyası baxımdan son dərəcədə gərklidir. Bu islahat Azərbaycanda hərbi təhsil sisteminin daha dinamik səviyyədə, daha mütərəqqi üsul və vasitələrlə, dünyəvi təcrübələrə əsaslanılaqla inkişafını təmin edəcək.

ideologiyası əsasında formalşan Milli Müdafiə Universiteti olacaq.

Milli Müdafiə Universitetinin, bu universitet sisteminde fəaliyyət göstərəcək Hərbi Elmi-Tədqiqat Institutunun, Hərbi idarəetmə Institutunun nizamnamələri hazırlananda bunlar nəzəre alınır. Universitet də, institutlar da, Təlim-Tədris Mərkəzi də, liseylər də milli-mənəvi dəyərləri hərbi məsuliyyəti ilə yaşatmaqla fəaliyyət göstərəcək.

- **İslahatlar nəticəsində yaradılan yeni təhsil sisteminə hansı xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri daxildir?**

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 5 mart tarixli Fərmanı ilə "Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin siyahısı"nda dəyişikliklə edilib. Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası təhsil müəssisəsi kimi leğv olunub, onun maddi-texniki bazası əsasında iki müstəqil institut yaradılıb: Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Hərbi idarəetmə İnstitutu. Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Herbi Məktəbi fəaliyyətini Heydər Əliyev adına Herbi Institut kimi davam etdirəcək. Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzi, Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey və Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey də Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyinə verilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Fərmani ilə Milli Müdafiə Universitetinin, Hərbi Elmi-Tədqiqat Institutunun, Hərbi idarəetmə İnstitutunun və planları əsasında bir neçə səviyyədə təhsil əldə edilməsi imkanı, təhsilin ayrı-ayrı pillələri arasında six dialektik qarşılıqlı əlaqənin təmin olunması başlıca fəaliyyət prinsipidir. Əminlik ki, bu təhsil islahatı millilik və dünyəvilik - milli və ümuməşəri dəyərlərin dialektik vəhdətinin təmin edilməsi əsasında inkişafa və dünyəvi təhsil sisteminə integrasiyaya əsaslı, dayanıqlı nümunə olacaq...

- **Milli Müdafiə Universitetinin neçə fəaliyyət göstərəcəyini də bilmək istərdik. Mümkünsə, bu barədə məlumat verərdiniz?**

- Milli Müdafiə Universiteti Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan xüsusi təyinatlı dövlət ali təhsil müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərecək, tabeliyində olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri vasitəsilə ali təhsilin bütün səviyyələri üzrə müttəəssis hazırlayacaq və qoşun növlərində xidmət edən zabitlərin qarşılıqlı əlaqə mexanizmini, komandır və qərargah zabitləri hazırlığında idarəetmənin mexanizmini təkmilləşdirəcək. Milli Müdafiə Universiteti şəbəkəsində həm də tam orta təhsil, orta ixtisas və əlavə təhsil proqramları da həyata keçiriləcək. Bunlardan başqa, Milli Müdafiə Universitetində hərbi yönümlü fundamental, nəzəri-metodoloji, pedaqoji-metodiki və tətbiqi elmi tədqiqatlar da yerinə yetiriləcək.

- **Əlavə təhsil proqramı haqqında məlumat verməyiniz xahiş edirəm.**

- Bu proqram səviyyəsində asılı olaraq briqada komandirlərinin və onların müavinlərinin, tabor komandirlərinin və onların müavinlərinin, müxtəlif səviyyədə ixtisaslar üzrə xidmət rəisi və s. hazırlanmasını, eləcə də təkmilləşmə kurslarını əhatə edir.

- **Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutunun fəaliyyəti neçə müəyyənləşdirilir?**

- Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu hərbi yönümlü fundamental və tətbiqi elmlər üzrə aktual problemlərlə məşğul olacaq,

qeyd etdiyim kimi, elmi və elmi-pedaqoji kadrları hazırlığı tapşırıqlarını icra edəcək. Bunlarla bir sırada Müdafiə Nazirliyinin marağı əsasında xüsusi tapşırıqları da yerinə yetirəcəkdir. Göründüyü kimi, bu institutda hərbi elmi problem-lərin həlli istiqamətləri üzrə tədqiqatlar aparılacaq.

Təbii ki, bu hazırlıq elmi, hərbi-elmi biliklərin menimsədilməsini, elmi yeniliklərin hərbi xidmətə tətbiqi imkanlarının araşdırılmasını, sistemləşdirilməsinə müəyyənləşdirmək baxımında gərekli (və zəruri) tədris vəzifələrini yerinə yetirəcək.

Bunlar yaxın gələcəkdə Müdafiə Nazirliyinin strukturunda olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin nüfuzunu yüksəldəcək. Həmçinin Azərbaycan Ordusunun maraqları çərçivəsində konseptual və doktrinal sənədlərin hazırlanmasını həyata keçirəcək. Bu nüfuzun Azərbaycanın sərhədlerini aşacağına əminik. Vətən müharibəsində Qələbə həm də hərb elminin inkişafının perspektivlərini öyrətdi və Milli Müdafiə Universitetinin fəaliyyətində bu perspektiv nəzərə alınacaq.

- **Milli Müdafiə Universitetinin fəaliyyət mexanizmi haqqında nə deyə bilərsiniz?**

- Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin fəaliyyətində fasilesizlik, vəhdətlilik, daimılık - mövcud təhsil standartları, tədris proqramları və planları əsasında bir neçə səviyyədə təhsil əldə edilməsi imkanı, təhsilin ayrı-ayrı pillələri arasında six dialektik qarşılıqlı əlaqənin təmin olunması başlıca fəaliyyət prinsipidir. Əminlik ki, bu təhsil islahatı millilik və dönyəvilik - milli və ümuməşəri dəyərlərin dialektik vəhdətinin təmin edilməsi əsaslı, dayanıqlı nümunə olacaq...

Məhiyyət baxımdan hərbi təhsil sisteminde islahatlar xüsusi təyinatlı elm və təhsil müəssisələrində tədris materiallarının gərkli elmi biliklərlə zənginləşdirilməsinə, hərbi təhsilin təkmilləşdirilməsinə yönəldilir ki, bu da şəxsi heyətin, deməli, ordunun döyüş hazırlığının artırılmasında müstəna əhəmiyyətə malik olur, islahatın məhiyyəti ictimaləşdirilir. Bu məqam hər bir hərbi qulluqcunu islahatın həm təbliğatçısı edir, həm də icracısı. Milli Müdafiə Universitetinin strukturlarına daxil olan institutlarda, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində xidmət edəcək hərbi qulluqcuların, elmi kadrların, işləyəcək mülki işçilərin dövlətin bu etimadını əsl vətəndaşlıq sevgisi ilə doğruladacağına əminik...

Bu islahatda ulu öndər Heydər Əliyevin "Bizim ölkənin gələcək taleyi gənclərə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılıdır" kələminin da işığı görünür. Bu islahat ordumuzun gücünü, qüdrətinin yüksəlməsi baxımından əhəmiyyətli olacaq.

- **Cənab general-leytenant, gərkli və maraqlı müsahibəyə görə sağ olun.**

Müsahibəni apardı:
Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

Hərbi İdarəetmə İnstitutunda NATO-nun təlim kursu keçirilir

Müdafiə Nazirliyinin NATO ilə 2022-ci il üçün Fərdi Tərəfdaşlıq üzrə Əməkdaşlıq Programı çərçivəsində Milli Müdafiə Universitetinin tərkibində fəaliyyət göstərən Hərbi İdarəetmə İnstitutunda NATO-nun Brunssum şəhərində (Niderland Krallığı) yerləşən Birleşmiş Qüvvələr Komandanlığının Mobil təlim qrupu tərəfindən "NATO-da əməliyyatın planlama prosesi" mövzusunda təlim kursu keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, kurs müdəttində dinləyicilərə NATO haqqında ümumi məlumat, ştat strukturu və əməliyyatların planlama prosesi ilə bağlı müxtəlif sahələr üzrə brifinqlər təqdim olunur.

Həmçinin mövzuya dair fikir mübadiləsi aparılıraq, praktiki qrup çalışmaları yerinə yetirilir.

Dəniz piyadalarının hazırlığı davam edir

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Hərbi Dəniz Qüvvələrində dəniz piyadalarının "SAT xüsusi təyinatlı kursu" keçirilir. Kurs ərzində hərbi qulluqçular fiziki və psixoloji dayanıqlılıqlarının yoxlanılması üzrə müxtəlif tapşırıqları yerinə yetirirlər. Gec və gündüz ən çətin şəraitdə belə istirakçıların dözmülüyünün artırılması məqsədilə qarşıya qoyulan bütün tapşırıqlar uğurla icra olunur.

"SAT xüsusi təyinatlı kursu" oktyabrın 22-dək davam edəcək.

"Efes-2022" təlimində növbəti mərhələ üzrə tapşırıqlar icra edilib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Türkiye Respublikasının İzmir şəhərində keçirilən "Efes-2022" çoxmillətli təlimində növbəti mərhələnin tapşırıqları yerinə yetirilib.

Beynəlxalq təlimin planına uyğun olaraq istirakçılar şərti terror dəstəsi tərəfindən avtomobile yerləşdirilən partlayıcı qurğunun aşkar olunaraq zərərsizləşdirilməsi, helikopterlər vasitəsilə şərti düşmən ob-

yektiñə aviazərbələrin endirilmesi, dəniz piyadalarının sahil xəttinə çıxması və yüksəkliklərin ələ keçirilməsi, həmçinin axtarış-xilasetmə əməliyyatı və yaralıların təxliye olunması mərhələləri üzrə tapşırıqlar icra olunub.

Təlim istirakçıları, eyni zamanda, zəbt olunmuş gəminin azad edilməsi və helikopterden dəniz xüsusi təyinatlılarının gəmiyə enməsi üzrə fealiyyətləri de müvəffəqiyyətlə yerinə yetiriblər.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun və Hərbi Dəniz Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının da iştirak etdiyi beynəlxalq təlim təlimin 9-dək davam edəcək.

"Komando hazırlığı" kursunu bitirənlərə sertifikatlar verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin göstərişine əsasən, Azərbaycan Ordusunda şəxsi heyətin hazırlıq səviyyəsinin və bölmələrin döyüş qabiliyyətinin daha da artırılması istiqamətində görülən işlər davam edir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, cari ilin hazırlıq planına uyğun olaraq, "Komando hazırlığı" kursunu

müvəffəqiyyətlə bitirən hərbi qulluqçulara sertifikatların və beretlərin təqdimolunma mərasimi keçirilib.

Mərasimdə əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və ölkəmizin erazi bütövlüyü uğrunda həlak olan şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Buraxılış mərasimində Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin təcrü-

bəsinə əsaslanan "Komando hazırlığı" kurslarının əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb. Çıxış edənlər şəxsi heyətin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsində bu kimi kursların müsbət təsirini xüsusi vurgulayıb və hərbi qulluqçulara gələcək xidmətlərində uğurlar arzulayıblar.

Sonra kursu müvəffəqiyyətlə bitirən hərbi qulluqçulara sertifikat və beretlər təqdim olunub, şəxsi heyət tribuna öündən təntənəli keçid edib.

Ermənistan tərəfi dövlət sərhədində vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışır

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, iyunun 2-si axşam saatlarından iyun 3-ü gecə saatlarında Ermenistan silahlı qüvvələrinin bölmələri dövlət sərhədinin Başkeçər rayonunun Yuxarı və Aşağı Şorca yaşayış məntəqələri istiqamətlərindən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun Zəylik və Yelice yaşayış məntəqələri istiqamətlərin-

də yerləşən mövqelərini qumbaraataan və iricəpli silahlardan da istifadə etməklə növbəti dəfə atəş tutub.

Ordumuzun bölmələri tərəfindən dərhal cavab tədbirləri görüllüb.

Şəxsi heyət və texnika baxımından itkiyiz yoxdur.

Hazırda bütün istiqamətlərde vəziyyət bölmələrimizin tam nəzarəti altındadır.

Ermənistan tərəfi öz icti-maiyyətinin diqqətini daxildə baş verən proseslərdən yayın-dırmaq məqsədilə iricəpli silahlardan istifadə edərək dövlət sərhədində vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışır.

Bildiririk ki, qarşı tərəfin tö-retdiyi təxribatların nəticələrinə görə bütün məsuliyyət bu ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür.

"N" hərbi hissəsində şəhid Seymour Allahverdiyevin anım mərasimi keçirildi

Azərbaycan Ordusu 2020-ci il sentyabrın 27-dən noyabrın 10-dək yeni Zəfər tarixi yazdı. Aparılan bütün döyüş əməliyyatlarında yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirərək, düşmən üzərində parlaq qələbə qazandı. Bu qələbə ümummilli lider Heydər Əliyevin təməlini qoymuşdur və Ali Baş Komandan İlham Əliyevin uğurla davam etdiriyi ordu quruculuğu siyasetinin müsbət nəticəsinin təzahürüdür.

Beləliklə, Qarabağ işgalindan azad olundu. Bu şanlı qələbə Vətənəna bağlı oğulların canı bahasına qazanıldı. Neçə-neçə oğullarımız yurdunu, torpağı uğrunda ölümün gözüne dik baxdı. Atalar sözündə deyildiyi kimi: "Ordun varsa, yurdun var". Azərbaycan xalqı canını doğma yurdunun müdafiəsi üçün fəda edən soydaşlarımızı ve şanlı Zəfəri əsrlər sonra da unutmayaçaq.

Şəhidlərin xatirəsinə həsr olunan tədbirlərin keçirilməsi xalqın şəhidinə ehtiramıdır. Özəl günlərdə şəhid ailələri ziyan olunur, Şəhidlər xiyanətində ruhlarına dualar oxunur.

"N" hərbi hissəsində Vətən mühərabəsi şəhidi, müddət-dən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Seymour Allahverdiyevin doğum günü münasibətlə anım mərasimi keçirildi.

Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev və

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi və suverenliyi uğrunda canları əsirgəməyən Vətən ovladlarının xatiresi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Dövlət Himni səsləndirildi.

Mərasimdə tarixi ərazilərimiz azadlığı uğrunda başlayan və 44 gün davam edən mühərabədə Müzəffər Ali Baş Komandanın siyasi iradəsindən, rəşadətli Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyətindən, igid oğulların yazdığı qəhrəmanlıq salnaməsindən və xalqımızın birliyindən söz açıldı. Sonra mərasim iştirakçılarına şəhid Seymour Allahverdiyevin həyat və döyüş yolu haqqında məlumat verildi.

Major Rəşad Əliyev çıxış edərək bildirdi ki, insanı yaşadan arzulardır. "Amma hər bir insanın qəlbində tarixdə qalmış arzusu da var. Ərazi bütövümüzü 44 gün ərzində bərpa edən şəhidlərimiz isə Qarabağı azad görmək arzusu ilə tarixdə qaldılar. Bu gün canını fəda edərək tarixləşən

şəhid Seymour Allahverdiyevin doğum gündür. Yaşasayıdı, 37 yaşı olacaqdı. Seymour 1985-ci il iyunun 1-də Gədəbəy rayonunun Parakənd kəndində anadan olub. Həmin kəndin tam orta məktəbində təhsil alıb, daha sonra Gəncə şəhər Tibb Texnikumuna daxil olub. Hərbi xidmətdə də fealiyyətinə tibb işçisi kimi başlayıb, sonradan yüksək nizam-intizam nümayiş etdiridi üçün manqa komandiri vəzifəsinə yüksəlib. Onu tanıyan hər kəs bilir ki, qanında əsl döyüşçü qanı axırdı, qəlibi Vətən eşiyile döyüñürdü. Seymour canından keçə də, Azərbaycanı bütün görmək xəyalından əl çəkmədi. Allahdan Seymura və onun simasında bütün şəhidlərimizə rəhmət, qazılərimizə can sağlığı dileyirik".

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövüğünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək, qarşıya qoyulan tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəfle yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına əsasən, kiçik çavuş Allahverdiyev Seymour Qərib oğlu (ölümündən sonra) "Vətən uğrunda" və "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Anim mərasimindən sonra hərbi hissənin nümayəndələri 1 iyun - Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü münasibətində şəhid ailələrini ziyan etdirilər. Keçirilen görüşdə vurğuladılar ki, şəhidlərimizin xatirəsi əbədidir və hər zaman uca tutulur.

Leytenant
İbrahim MƏMMƏDBƏYOV
"Azərbaycan Ordusu"

"Fövgəladə hallarla mübarizədə yeni texnologiyaların tətbiqi" mövzusunda elmi-praktiki konfrans keçirilib

Fövgəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 104 illiyinə həsr olunan "Fövgəladə hallarla mübarizədə yeni texnologiyaların tətbiqi" mövzusunda keçirilən IX elmi-praktiki konfransda Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin müəllim və kursant heyəti də iştirak edib.

Konfransda iştirak edən müxtəlif təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti dövrümüzün aktual problemlərindən biri sayılan fövgəladə hallarla bağlı elmi açıqlamalar verərək, "Fövgəladə

hallarla mübarizədə yeni texnologiyaların tətbiqi" mövzusunda müxtəlif məruzələrlə çıxış ediblər. Hərbi liseyin müəllim və kursant heyəti "Sosial xarakterli fövgəladə hallar", "Təbiətdə baş verən hidroloji hadisələr", "Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsili", "Təbii felakətlər və onlara mübarizə" mövzularında çıxış edərək konfrans iştirakçılarının suallarını cavablandırıblar.

Sonda konfrans iştirakçıları sertifikatlarla təltif olunublar.

"Azərbaycan Ordusu"

ANAMA: Ötən ay 2098 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MINATƏMİZLƏMƏ AGENTLİYİ TƏRƏFINDƏN İŞGALDAN AZAD EDİLMİŞ BRAZILORDA İCRA OLUNAN OMƏLIYYƏTLƏR BARƏDƏ MƏLUMAT

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işgaldən azad edilmiş ərazilərdə icra olunan minatəmizləmə oməliyyətləri barədə məlumatı açıqlayıb.

ANAMA-dan AZERTAC-a bildirilər ki, mayın 1-dən 31-dək Tərtər, Ağdam, Füzuli, Xocavənd, Şuşa, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarının ərazilərində aparılmış minatəmizləmə oməliyyətləri zamanı piyada əleyhinə 546, tank əleyhinə 279 mina və 1021 ədəd partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib. Ay ərzində 2098,8 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib.

2020-ci il noyabrın 10-dan bu il mayın 31-dək azad edilmiş ərazilərdə piyada əleyhinə 11555, tank əleyhinə 5723 mina və 16041 partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib. Eyni zamanda, 11666,9 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatlardan təmizlənib.

Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü münasibətlə Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib

Müdafiə nazirinin tapşırığına əsasən, 1 iyun - Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü münasibətlə Azərbaycan Ordusunun hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələ-

rində silsilə tədbirlər keçirilib. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəber verir ki, tədbirlərde əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstə-

qiliyi, ərazi bütövüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub, Dövlət Himni səsləndirilib.

Bayram münasibətlə şəhid

və qazi ailələri ziyan etdirilib, uşaqların hərbi hissələrə sefərləri təşkil olunub, əsgərlərlə görüşlər keçirilib, eləcə də Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkə-

zinin, Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin, rayon mədəniyyət müəssisələri kollektivlərinin təşkilatçılığı ilə konsert proqramı təqdim olunub.

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti dövründə ordu quruculuğu.
2. Azərbaycan Ordusunun yaranmasının hüquqi əsasları və inkişaf mərhələləri.

Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti dövründə ordu quruculuğu

Hər bir xalqın, milletin tələyində mühüm yer tutan hadisə azadlıqla qovuşmaq və müstəqil dövlətçiliyə sahib olmaqdır. Sübhəsiz, bu yol cox çətin və məsuliyyətli bir yoldur. Öz azadlığı uğrunda son anadək mübarizə aparan millet xoşbəxtidir. Məhz Azərbaycan xalqı da tarix boyu bəle mübarizelərdən keçib, azadlığa aparan yolda mürəkkəb şəraitlərdən çəkinməyib.

Azərbaycan müstəqillik əldə edənə qədər beşəriyyət tarixinin ən dehşəti və em qanlı hərb-i-feodal müstəmləkə rejimi olan çar Rusiyasının tərkibində idi. Romanovlar monarxiya rejiminin devrilməsi nəticəsində yaranmış çox mürəkkəb bir tarixi şəraitdə Azərbaycanın Şimal torpaqlarında dövlətçilik ənənələrimiz yenidən parlamentli respublika formasında dircəldi. Gənc Azərbaycan dövləti son dərəcə mürəkkəb daxili və bənəlxalq şəraitdə müstəqillik əldə etmişdi. Bakıda hakimiyəti S.Şaumyanın başçılıq etdiyi daşnak-bolşevik qrupu ələ keçirmiş və Azərbaycanın türk-müsəlman əhalisine qarşı dəhşətli soyqırıma başlamışdı. Azərbaycan xalqı fiziki cəhətdən məhv edilmək təhlükəsi qarşısında id. Nef Bakısını əle keçirməyə çalışan xarici qüvvələr arasındaki rəqabət sona çatmadı və bütün Cənubi Qafqaz üçün yeni təhlükə - bolşevik Rusiyasının tecavüzü təhlükəsi yaxınlaşmaqda idi. Azərbaycan xalqı öz tarixinin ağır yolayıcılarda qalmışdı. Azərbaycanda ordu quruluğunun əsasının qoyulması bələ çətin və mürəkkəb şəraitə tesadüf etmişdir.

Həmin dövrdə Azərbaycan bolşevik-daşnak qüvvələrinin qarşısını almağa qadir deyildi. Azərbaycan hökuməti hərb kömək üçün Osmanlı Türkiyəsinə müraciət etdi. 1918-ci il iyunun 4-də Azərbaycanla Osmanlı Türkiyəsi arasında imzalanmış müqaviləyə uyğun olaraq Türkiye hökuməti Azərbaycana hərb yardım göstərmək qərarına gəldi və Azərbaycana 15000 nəfərdən ibarət iki diviziya göndərildi. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Nazirlər Şurasının 1918-ci il 26 iyun tarixli qərarı ilə Çar Rusiyası dövründə keçmiş Tatar süvari alayının əsgərlərindən formalaşdırılmış və general Əlağa Şıxlinskinin rəhbərlik etdiyi Müsəlman korpusunun əsasında ilk ordu hissəsi, 5000 nəfər şəxsi heyəti olan "Əlahiddə Azərbaycan korpusu" yaradıldı. Gənc Demokratik Cumhuriyyətin yaradıcıları milli dövlətçiliyimizi qorumaq, ölkəni xarici müdaxilələrdən müdafiə etmək, daxili düşmən qüvvələrini zərərsizləşdirmək üçün özünü silahlı qüvvələrinə yaratmaq, milli dövlətçiliyimiz yolunda qarşısızlaşmaz bir prosese başladılar.

İyulun 11-də ölkə ərazisində hərbçi səfərberlik elan edildi. 1919-cu ilin sonundən 25 minlik Azərbaycan Ordusu yaradıl-

mışdı. Obyektiv çətinliklər (Sentrakspi diktaturası və ingilis müdaxilələrinin təmizlənilməsi) üzündən hərb-i-nəfər qüvvələrinin təşkilinə 1919-cu illərin sonlarında başlanıldı. Hərbçi naizirlik herbi-hava qüvvələrinin təşkilinin zəruriliyini nəzərə alaraq müvafiq kadrların hazırlanması üçün 1919-cu ildə Azərbaycan-Gürcüstan hərbçi əməkdaşlıq müqaviləsi bağlandı. Bu müqaviləyə əsasən, Azərbaycandan bir qrup heyət təyyarəçi peşəsinə yiylənməsi üçün Tif-

Azərbaycan Ordusunun yaranmasının hüquqi əsasları və inkişaf mərhələləri

Moskvada 1991-ci ilin avqust hadisələrindən sonra Azərbaycanda da ictimai-siyasi vəziyyət daha da kəskinləşdi. Suverenlik, müstəqillik və azadlıq uğrunda mübarizə əməli vəzifəyə əlavələşdi. Dağılıq Qarabağ özünü müstəqil respublika elan etmişdi. Ermənilər Dağılıq Qarabağdakı Rusiya ordu hissələrinin

vahid komandanlığın təmin edilməsi sahəsində gördüyü məqsədyönlü tədbirlər nizami ordunun formalamaşmasına səbəb olmaqla yanaşı, Azərbaycan üçün həyatı əhəmiyyət kəsb edən atəşkəsə de gətirib çıxartdı. Nəticədə mərkəzləşmiş maddi-tekniki teminat işində uğurlu addımlar atıldı, müxtəlif qoşun növlərinin, ayrı-ayrı hərbçi hissələrin təminatı həyata keçirilmək le formalamaşması başa çatdırıldı, fərərih hallarının qarşısı alındı, orduya çağırış işi təkmilləşdirildi,

dıqqət mərkəzindədir. Yüksək kadrlar potensialı və geniş maddi-tekniki bazası olan yerli hərbi məktəblərlə yanaşı, hərbçilərimiz bir sıra vacib hərbi ixtisaslar üzrə təhsil almaq üçün Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, Pakistan, Çin və digər ölkələrə gəndərilir. Eyni zamanda, Azərbaycan hərbçiləri NATO-nun "Sülh Namine Tərəfdäliyi" programı çərçivəsində təşkil olunan müxtəlif ixtisasارتırma və təlim kurslarında da yaxından iştirak edirlər. Azərbaycanın NATO ilə əlaqələri artıq "Fərdi Tərəfdäligin Fəaliyyət Planı" çərçivəsində inkişaf edir.

Ulu önder Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş müasir ordu quruculuğu siyasəti bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Azərbaycanda ən müasir hərbi texnika, silah-sursatın istehsal olunması ilə bərabər, eyni zamanda, xarici dövlətlərdən də alınması üzrə fealiyyətlər davam etdirilir. Hərbçi hissələrin müasir standartlara uyğun qurulması, şəxsi heyətin həyət və məisət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətinə görələn işlər sayəsində Azərbaycan Ordusu dönya ən güclü orduları ilə bir cərgədə öz layqli yerini tutub. Təbib ki, Azərbaycan Ordusu gücünü 2016-ci ildə qazanmış Aprel zəfəri, 2018-ci ildə Günnüt qalibiyyəti, 2020-ci ildə Tovuz döyüşleri və elecə də 2020-ci ildə sentyabrında ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi məqsədilə apardığı "Vətən müharibəsi" beşinci nesil müharibə uğurları ilə də isbatlayıb. Bu gün Azərbaycan əsgəri dövlətin qayığını hər zaman üzərində hiss edərək, xalqdan güclərə təsdiq olunmayan yerli əhalidən könüllü ərazi özünü müdafiə batalyonları yaradıldı.

1991-ci ilin sonlarından başlayaraq ölkə daxilində hərbi-siyasi vəziyyətin mürekkeb olmasına, hakimiyətdə olan qüvvələrin ordu quruluğu sahəsində səmərəli siyaset izleyə bilməsi, ictimai-siyasi hərəkatların ordu daxilində qarışılıqlı yaratmaq cəhdli, ordu quruluğu vəhidi komandanlıq və bir mərkəzdən idarəolunma prinsipindən tamamilə məhrum edilməsi 1993-cü ilin ortalarına kimi davam etmişdir. Dövlətə rehbərlik edənlər öz şəxsi mənafələrinə xidmet etdiyindən və fərdi iddialarını həyata keçirmələri səbəbindən ölkədə elə bir vəziyyət yaranmışdı ki, Azərbaycan Ordusu işğalçı Ermenistan silahlı qüvvələrinə qarşı müharibə aparmalı olduğu halda, da-ha çox özünü qoruyub saxlamaq uğrunda mübarizə aparırı. Ordu siyasiyəmiş, hakimiyət uğrunda mübarizə alətinə çevrilmişdi. Bu səhvlerin nəticəsi tez bir zamanda özünü göstərdi. Xocalı soyqırımı töredildi, Şuşa və Laçın işğal edildi, Dağılıq Qarabağla, Ermenistan arasında strateji "dəhiliz" açıldı və Azərbaycanın neçə-neçə rəyünün sonrakı işğalı üçün zəmin yaradıldı.

1993-cü ilin ikinci yarısında ulu önder Heydər Əliyevin hakimiyətə qayğıdı Azərbaycanın dövlətçilik tarixində istinad nöqtəsi oldu. Tarixi şəxsiyyətlər tarixin axarını xalqının, milletinin menafeyi istiqamətinə yönəldə bilir. Mustafa Kamal Atatürk Türkiyəni xilas etdi, Heydər Əliyev Azərbaycanı. Ulu Öndərin

şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına, döyük ruhunun yüksəldilməsinə dıqqət artırıldı, hərbçi vətənpərvərlik təbliğəsi gücləndirildi. Ulu önder Heydər Əliyevin qətiyyətinin və böyük sərkədelik məhəretinin nəticəsi idi ki, Azərbaycanın herb tarixinə qızıl herflərə yazılın Horadiz əməliyyatı baş tutdu və 21 min hektar ərazi - Füzuli rayonunun 22 Arazboyu kendi, Horadiz şəbəesi və Cəbrayıllı rayonunun Cocuq Mərcanlı kendi işğaldan azad edildi.

Azərbaycan xalqının əməkdarlıq lideri Heydər Əliyev ordu quruculuğu prosesinə 1969-cu ildə respublikaya rehbər seçilməsi ilə başlamışdır. Belə ki, hərbçi kadr sahəsində atıldıq addımlar, Cəmşid Naxçıvanski adına hərbçi təməyülli ixtisaslaşdırılmış orta məktəbin əsasının qoyulması, azərbaycanlıların hərb məktəblərə daxil olmasına təmən edilmiş, milli zabit kadrlarımızın vəzifelərə irəli çəkilməsi Azərbaycanın herb tarixinde yeni bir mərhələnin əsasını qoydu. Ümummilliliq Lider tərəfindən ordu quruculuğunu hüquqi bazası olan "Milli özünü müdafiə qüvvələrinin yaradılması haqqında" qanun qəbul edildi. Bu qanuna əsasən, 1991-ci ilin noyabrında 22 sərhədyanı bölgədə döyük qabiliyyətinə malik olmayan, lazımi silah-sursatla təmin olunmayan yerli əhalidən könüllü ərazi özünü müdafiə batalyonları yaradıldı.

1991-ci ilin sonlarından başlayaraq ölkə daxilində hərbi-siyasi vəziyyətin mürekkeb olmasına, hakimiyətdə olan qüvvələrin ordu quruluğu sahəsində səmərəli siyaset izleyə bilməsi, ictimai-siyasi hərəkatların ordu daxilində qarışılıqlı yaratmaq cəhdli, ordu quruluğu vəhidi komandanlıq və bir mərkəzdən idarəolunma prinsipindən tamamilə məhrum edilməsi 1993-cü ilin ortalarına kimi davam etmişdir. Dövlətə rehbərlik edənlər öz şəxsi mənafələrinə xidmet etdiyindən və fərdi iddialarını həyata keçirmələri səbəbindən ölkədə elə bir vəziyyət yaranmışdı ki, Azərbaycan Ordusu işğalçı Ermenistan silahlı qüvvələrinə qarşı müharibə aparmalı olduğu halda, da-ha çox özünü qoruyub saxlamaq uğrunda mübarizə aparırı. Ordu siyasiyəmiş, hakimiyət uğrunda mübarizə alətinə çevrilmişdi. Bu səhvlerin nəticəsi tez bir zamanda özünü göstərdi. Xocalı soyqırımı töredildi, Şuşa və Laçın işğal edildi, Dağılıq Qarabağla, Ermenistan arasında strateji "dəhiliz" açıldı və Azərbaycanın neçə-neçə rəyünün sonrakı işğalı üçün zəmin yaradıldı.

Müasir müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu olan ulu önder Heydər Əliyev həm də qüdrətli Azərbaycan Ordusunun yaradıcısıdır. Qarşısına qoyulan hər hansı tapşırığı yüksək səviyyəde yerinə yetirmek iqtidarına malik Azərbaycan Ordusu bu gün NATO standartlarına cavab verən səviyyədə formalamaşmışdır. Bir mərkəzdən idarə edilən, vahid komandanlığı tabe olan, müasir hərb elminin tələblərinə cavab verən Azərbaycan Ordusu ümummilliliq Lider Heydər Əliyevin gərgin zəhmətinin bəhrəsidir. Azərbaycanda ordu dövlət üçün prioritətdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin hərbi qulluqçuların sosial-məisət şəraitinin yaxşılaşdırmasına dair sərəncamları dövlətin orduya qayğısının geniş ölçülü təzahüründür. Bu qayğı dönməzdir, daimidir. Azərbaycanda ordu quruculuğu dönməz prosesdir. Bu proses orduyun döyük qabiliyyətinin, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının daha da yüksəldilməsinə xidmət edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Azərbaycan dövlətinin bu istiqamətdə yürütüldüyü siyasətin möəzzini, məqsədini çox aydın ve dürüst şəkildə belə ifadə edib: "Biz bütün sahələrdə ordu gedən proseslərin inkişafına çalışırıq. Son iller ərzində maddi-tekniki bazanın möhkəmdirilməsində böyük işlər görülmüşdür, coxlu texniki avadanlıq, müasir silahlar alınmışdır və bələlikle, Azərbaycan ordusu xeyli dərəcədə güclənmişdir. Biz bu prosesi davam etdirəcəyik".

Abdulla Qurbani: "TEKNOFEST Azərbaycan" festivalı hər bir Vətən əsgərini yeni zəfərlərə ruhlandırır

"Dörd gün davam edən "TEKNOFEST Azərbaycan" Aerokosmik və texnologiya festivalı başa çatısa da, Azərbaycan və Türkiye xalqları, eləcə də dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayış soydaşlarımız hələ də bu unikal tədbirin - elm, inkişaf, bılık, texnologiya bayramının, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının en yüksək səviyyədə olmasını tərənnüm edən möhtəşəm təntənənin yaradığı yüksək ehval-ruhiyyə ilə yaşayı".

Bu sözleri festival çərçivəsində Azərbaycan və türk pilotların iştirakı ilə keçirilən aviaşounun aparıcısı, Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqquducusu polkovnik Abdulla Qurbani AZƏRTAC-a açıqlamasında deyib.

A.Qurbani bildirib ki, festival günlərindəki böyük qələbəlik, xüsusilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiye Prezidenti Recep Tayyip Erdoğanın bu mötəbər tədbirdə iştirakı, tarixi çıxışları, Azərbaycan və Türkiye qardaşlığının bundan sonra da əbədi, sarsılmaz, daimi olacağını bir daha dünyaya bəyan etmələri bir millət iki dövlətin nümayəndələri kimi, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin də böyük ruh yüksəkliliyinə səbəb olub. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dediyi "Bu bayramı ikiqat bayram edən əziz qardaşımın bizimle bərabər olmasına... Türkiniyin artan gücü bizi gücləndirir və biz bir-birimizə güc qatırıq. Böyük dünənəçapında bir güc mərkəzinə çevrildik. Bundan sonra da Türkiye və Azərbaycan yüksəkən xətlə ancaq

ve ancaq irəliyə gedəcək", - sözləri hər birimizin qəlbindən keçən kəlamlar idi.

Əməkdar İncəsənət xadimi qeyd edib ki, Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğanın festivalda çıxışı zamanı böyük fərəh hissi ilə vurğuladığı "Bizlər kədəri də, sevinci də bir olan, sözde deyil, emələ də qardaş olan iki dövlətik, iki xalqıq. Göylərdə nazlı-nazlı dalgalanan ayparalarımız kimi, biz eyni inancı bölüşən qədim bir millətin mənsublarıyız... Biz haqsızlıq qarşısında susanlardan olmadıq və olmayıacaqı... Biz təzyiqlə, təhdidlə qorxulanlardan olmadıq, əsala olmayıacaqı. İşğala və haqsızlığa qarşı hər şəraitdə doğru oları söyleməkdən, haqlı mübarizəmizi müdafiə etməkdən geri durmadıq və durmayacaqı. Bizim heç kimin torpaqlarında, ərazi bütövlüyünde gözümüz olmadığı kimi, xəbis niyyətlərə verəcək bir qarış torpağımız da yoxdur və olmayıacaq. Çünkü biz təsadüflərin bir araya gətirdiyi insanlar de-

yil, tarixi, mədəniyyəti və mədəni dəyərləri ilə seçilən böyük bir millətin övladlarıyız. Harada zülm, haqsızlıq, ədalətsizlik varsa, səni ucaldan, bütün güc ilə mübarizəyə qalxan ürəkli bir milətin nümayəndələri yik. Qarabağ Zəfəri millətimizin qəhrəmanlıq dastanlarının en son örnəyidir" fikirləri Azərbaycan Ordusunu qoşun növü, birlik, birleşme, hərbi hissə və xüsusi teyinatlı təhsil müəssisələrində keçirilən tədbirlərdə bir daha səsləndirilərək, əsgər və zabitlərimizin döyüş ruhunu, qəlebə əzminə da artırır.

İctimai-siyasi hazırlıq dərslərində şəxsi heyət Azərbaycan və Türkiye prezidentlərinin çıxışlarını vizual olaraq izləyir, videoçarxlardan nümayiş olunur və "TEKNOFEST" festivalının beynəlxalq brendən cərvəməsinin məhz Azərbaycandan start götürməsi tarixi hadisə kimi dəyərləndirilir.

Polkovnik A.Qurbani vurgulayıb ki, Bakı Kristal Zalı və Dənizkənarı Bulvar-

da keçirilən festival zamanı Azərbaycanın və Türkiyənin dövlət qurumları və şirkətləri ilə yanaşı, Müdafiə Nazirliyinin də təqdim etdiyi hərbi texnikalar, aviasiya vəsítələri, radiokeşfiyyat, rabitə cihazları, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin nümayiş etdirildiyi avadanlıq və qurğular da festival iştirakçılarının böyük marağına səbəb olub. Ziyançıları "Böyük gələcəyə baxış", "Vətən mühəribəsi şəhidləri" və "Azərbaycan-Türkiyə: Qardaşlığın təntənəsi" adlı nəşrlər hədiyyə edilib.

Festival çərçivəsində keçirilən aviaşouda Türkiye Hərbi Hava Qüvvələrinin, o cümlədən "Türk Ulduzları", "Solo Türk" aerobatika komandalarının pilotları ilə yanaşı, Azərbaycanın milli şahinləri de heyətamız ali pilot göstəriləri ilə festival iştirakçılarını heyran ediblər. Vətən mühəribəsi iştirakçıları - "Qarabağ" ordenli polkovnik Zaur Rüstəmovun və "Rəşadət" ordenli polkovnik Ruslan Ələkbərovun çıxışları tamaşaçılara həyecanlı anlar yaşıdadı. Hər bir azərbaycanlı fəxr edib ki, indi Azərbaycanın hava məkanını qorumağa, müstəqilliyimizi qorumağa qadir olan milli şahinləri var. Festivala qatılan milli şahinlərimiz və sərgilərin bələdçiləri olan hərbi qulluqçular xidmət yerlərinə qayıdaraq döyüş yoldaşları ilə bir-birindən maraqlı festival təessüratlarını bələşürələr. Bakıda keçirilən "TEKNOFEST Azərbaycan" Aerokosmik və texnologiya festivalında yaşanan böyük qələbəlik hər bir Azərbaycan əsgəri尼 daha böyük zəfərlər qazanmağa ruhlandırıb.

Almaniya Ukraynaya hava hücumundan müdafiə sistemləri verəcək

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Suriya ərazisində daha 11 terrorçu zərərsizləşdirilib

Türkiyə Silahlı Qüvvələri tərəfindən keçirilən əməliyyat nəticəsində 11 PKK-YPG terrorçusu zərərsizləşdirilib.

Bu barədə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyindən bildirilib.

Məlumatə əsasən, terrorçular Suriya ərazisində, "Sülh çeşməsi" əməliyyatlarının keçirildiyi bölgədə zərərsizləşdirilib.

Onların Türkiyə ordusunun hərbçilərinə qarşı təxribat törətdikləri bildirilir.

İran yeni raket və PUA-lar təqdim edib

İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah reisi general Məhəmməd Baqerin iştirakı ilə yeni raket və pilot-suz uçan aparatlar (PUA) təqdim olunub.

General hərbi bazaya gələrək yeni "Heydər-1" raketini, "Fatras" və "Kaman-22" PUA-lar ilə tanış olub. Qeyd edilib ki, "Heydər-1" raket 200 kilometr uzaqlıqdakı hədəfləri dəqiq vurmaq imkanına malikdir.

Yeni PUA-lar isə raket daşımaq üçün nəzərdə tutulub. Döyüş zamanı raketlə təchiz olunan "Fatras" və "Kaman-22" PUA-ları 1000 kilometrlik məsafədəki hədəfləri məhv edə bilər.

Almaniya Ukraynaya hava hücumundan müdafiə sistemləri göndərəcək

Almaniya Kiyevə hərbi dəstəyini davam etdirəcək və yaxın həftələrdə Ukraynaya müasir IRIS-T hava hücumundan müdafiə sistemləri göndərəcək.

"Bild" qəzeti Ukraynanın bu sistemlərdən yalnız noyabr ayından başlayaraq istifadə edə biləcəyini yazıb. Almaniya, eyni zamanda, Hollandiya ilə razılıq əsasında Kiyevə 12 ədəd PzH 2000 haubitsası çatdıracaq. Hazırda ukaynalı hərbçilər onlardan istifadə üzrə təlimlər keçirərlər. Həmçinin Berlin dairəvi mübadilə sistemi çərçivəsində Ukraynaya hərbi yardım mütqabilində Çexiyaya 15 ədəd "Leopard 2 A4" tankı göndərəcək.

IRIS-T hava hücumundan müdafiə sistemləri 40 kilometr məsafəyə və 20 kilometr hündürlüyə qədər təyyarələri, helikopterləri, dronları və digər hava hədəflərini vurmaq üçün nəzərdə tutulub.

Yaponiya xaricə qırıcı təyyarələrin və raketlərin ixracına icazə verməyi planlaşdırır

Yaponiya hökuməti ölkədə istehsal olunan müdafiə məqsədli avadanlığının ixracına qoyulan məhdudiyyətlərin yumşaldılması fonunda xarici ölkələrə qırıcı təyyarələrin və raketlərin ixracına icazə verməyi planlaşdırır.

Bu barədə mayın 28-də "Nikkei" qəzeti məlumat yayıb. Bildirilir ki, bu cür silahların və texnikanın ilkin olaraq Avstraliya, Hindistan, Avropa və Cənub-Şərqi Asiya dövlətlərinə ixrac edilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar Yaponiya qanunvericiliyinə müvafiq dəyişikliklərin cari ildə qəbul olunacağı gözlənilir.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Döyüş təessüratları Zəfərin davamıdır

cum əməliyyatı başladı. Ölkkədə qismən sefərbərlik elan edildi. Onda Akif Cəfərov da döyüşlərə çağırıldı...

Arif Cəfərov ilk döyüş ərefəsində söhbət zamanı yoldaşlarına həqiqi hərbi xidmətde komandirindən eşitdiyi bir fikri xatırlatmışdı:

- Her biriniz döyüş əmrinin siz hərbi xidmətde olanda verilməsini isteyirsiniz. Bu istək Azərbaycan əsgərinin mənəvi zənginliyinin,

Vətən sevgisinin təzahürüdür. Vətən mühəribəsi başlayıb. Biz bu sevginin işığında döyüşəcəyik.

Döyüşçüler Arifin sözlərini razılıqla qarşılıqlı şəhərəmədərlər.

Arif Cəbrayıllı, Füzuli, Qubadlı istiqamətində gedən döyüşlərde iştirak etdi.

Qubadlı ətrafında döyüş gedirdi. Düşmənin müdafiə mövqəlerine həmlik edilməsi üçün ayrılan qrupun tərkibində o da vardi. Əmrə əsasən, düşmənin mövqeyinə səssiz yaxınlaşmalyıdalar, onlardan bir qədər evvel göndərilmiş qrup atışa başlayanda hücum etməyilər. Düşmən ikitərefli hücumun qarşısını almaq istəyəndə əsas qrup mövqeyə qəti hücum edəcəkdi. Belə oldu.

Hərbi xidməti başa çatdı. O da ordu sıralarından təxris edildi...

Ermenistan silahlı birləşmələri yeni ərazi işğal etmək niyyəti ilə 2020-ci il sentyabrın 27-də işğal edilmiş ərazilərimizdən torpaqlarımıza hücum etdi. Ordu hissələrimiz bu hücumun qarşısını qətiyyətlə aldı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev döyüş əmri ilə əks-hü-

sa-atişa hücumu keçdi. Ağır döyüş gedirdi. Eyni vaxtda iki müxtəlif istiqamətdən hücumu məruz qalan düşmən qüvvələrini bölüdürməye məcbur oldu. Düşmən çəşbaş qalmışdı. Döyüş gərginləşdi. Məqamda əsas qrup hücumu keçdi. Düşmən atışa-atişa geri çəkilirdi...

Arif Cəfərov yaralandı. Onu döyüşdən çıxartıldılar, az sonra təxliyə etdilər...

Vətən mühəribəsi Zəfərlə başa çatdı. Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızı işğaldan azad etdi...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə Arif Cəfərov "Cəbrayıllın azad olunmasına görə", "Qubadlınin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edildi...

Arif Cəfərov da digər Vətən mühəribəsi iştirakçıları kimi yeniyetmələrə döyüşlərdən, qəhrəmanlıqlardan danışmağı Vətən mühəribəsində qazanılan Zəfərin mənəvi davamı bilir. Bu da mənəvi kamilliyin təzahürüdür. Həm danışmanın, həm də diniyyənin mənəvi kamilliyi...

**Mübariz MUSAYEV
"Azərbaycan Ordusu"**

Idman hər bir insanın həyatında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Idmanın məşğul olan şəxs güclü, fiziki cəhətdən sağlam və qüvvəli olur. Bu na görə də rəşadətli Azərbaycan Ordusunda şəxsi heyətin fiziki hazırlıq üzrə məşğələləri daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Gündəlik icra edilən idman vərdişləri nəticəsində əsgərlər hazırlıqlı döyüşçüyə çevrilirlər. Fiziki cəhətdən möhkəm olmaları onların döyüş ruhunu daha da artırır. Məhz bu səbəbdən fiziki hazırlıq döyüş hazırlığının ayrılmaz tərkib hissəsi sayılır.

Qarşıya qoyulan döyüş tapşırıqlarının düzgün və vaxtında yerinə yetirilməsi hər bir əsgər və zabitdən nəzəri biliyə yanaşı, fiziki hazırlıq da tələb edir. Döyüşdə uğur qazanmaq üçün müasir silahlardan istifadə etmək, həmcinin fiziki cəhətdən hazırlıqlı olmaq mütələqdir.

44 günlük Vətən müharibəsində cəsur döyüşçülərimizin göstərdikləri şücaət onu deməyə əsas verir ki, fiziki cəhətdən hazırlıqlı olan hərbi qulluqçularımız müasir texnika və silahlardan düzgün istifadə edərək, veri-

Fiziki hazırlıq

“Verilən bütün idman tapşırıqlarını asanlıqla icra edirlər”

man şəhərciyi hərbi qulluqçularımızın istifadəsindədir. "Şəxsi heyət yaradılan şəraitdən səmərəli istifadə edərək, fiziki hazırlıqlarını daha da artırır, verilən bütün idman tapşırıqlarını asanlıqla icra edirlər. Onların maraqlarını daha da artırmaq üçün hərbi hissədə yarışlar təşkil olunur. Yarış-

dirdi ki, her birimizin məqsədi Vətən torpaqlarını düşməndən qorumaqdır. "Buna görə də nəzəri biliyərimizle yanaşı, fiziki hazırlığımızı da daim yüksək səviyyədə saxlamalıyıq. Güclü olmalıyıq ki, verilən tapşırıqları qısa müddət ərzində icra edib, torpaqlarımıza el uzadanların əllərini qoparaq. Vətən müharibəsində qazanılan Qələbə döyüşçülərimizin güclü, iradəli və dözümlü olmalarının əyani sübutudur".

- Hər birimiz güclü və qalib Azərbaycan Ordusunun əsgəriyik, - müdəddətən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Əzziz Allahverdiyev dedi: "Kecirilən təlimlər nəticəsində döyüş hazırlığımızı, fiziki hazırlıq dərslərində isə gücümüzü artırırıq. Peşəkar komandırlarımızın rəhbərliyi altında hərin bütün sirlərinə dərindən yiyələnmişik. Qarşıya qoyulan istənilən tapşırığın öhdəsindən asanlıqla gəlməyə qadırıq".

Müddədən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları kiçik çavuş Elvin və Elmar Aliyev qardaşları və başqa hərbi qulluqçular fiziki hazırlığın insanda iradəni, dözümlü, gücü artırmaq üçün əsas vasitə olduğunu dedilər.

Hər bir insan bədəninin sağlam olması üçün çalışmalıdır. Necə deyərlər, sağlam bədəndə sağlam ruh olar.

Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"

lən döyüş tapşırıqlarını cəld və çevik yerinə yetirib, düşmən ordusunu tamamilə məhv etdilər.

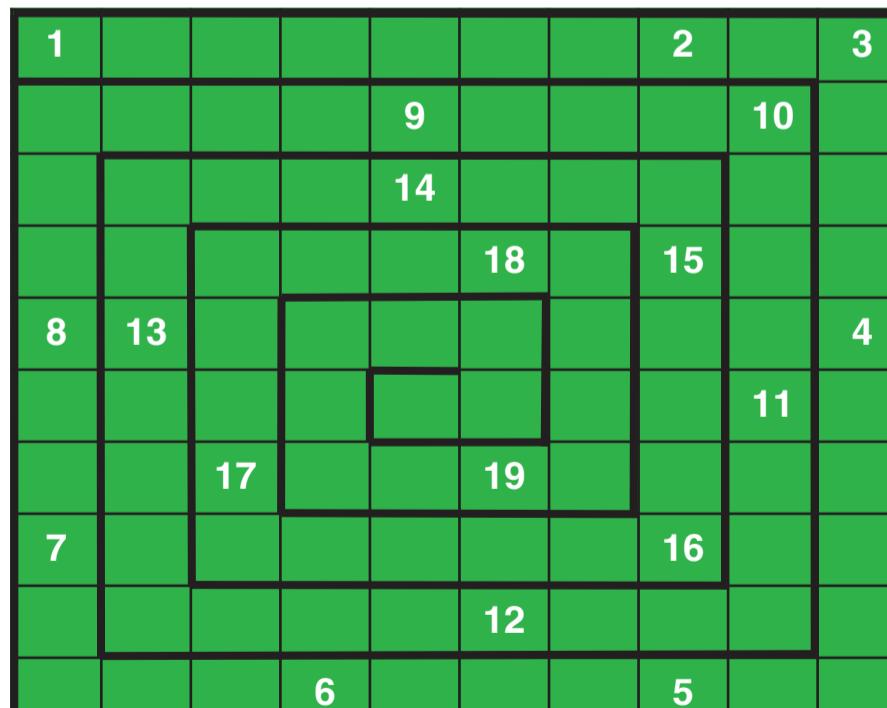
"N" hərbi hissəsində şəxsi heyət günün nizam qaydalarına uyğun olaraq fiziki hazırlıqla məşğul olurdı. Yaranan fürsətdən istifadə edib leytenant Ali Cəfərovla həmsöhbət olduq. O bildirdi ki, Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin gösterdiyi diqqət və qayğı nəticəsində hərbi hissəmizde müasir standartlara uyğun formalaşdırılan id-

larda fərdi və yaxud komanda şəklinde qalib yer qazanan hərbi qulluqçularımız mükafatlandırılırlar. Qeyd etmək istəyirəm ki, fiziki hazırlıq məşğələsinin keçirilməsində esas məqsəd döyüşünün sağlamlığını, iradəsini və dözümlülüyü yüksəltməkdir. Buna görə de gündəlik fiziki hazırlıq məşğələleri keçirilir, normativlərə uyğun olaraq imtahanlar götürülür".

Ordu sıralarına Tərtər rayonundan qatılan kiçik çavuş Murad Səfərli bil-

- Pilotun qəza hallarında oturacaqla birlikdə atılması
- Artilleriya silahı
- Hərbi və ya başqa geyim formalarında ciyinə tikilən və ya yapışdırılan, rütbələrin yerləşdiyi geyim elementi
- Silahi hədəfə tuşlamaq üçün mexaniki, optik, elektron-optik və s. növləri olan cihaz və ya mexanizm
- Kamikadze dron
- Texnikalı su maneələrindən keçirmək üçün müvəqqəti qurulan, üzən körpü
- Çox qüvvəli partlayış yaradan dağdıcı silah, bomba
- İnsanın tənəffüs orqanlarını, üzünü və gözünü havada olan zəhərli maddələrdən qoruyan fərdi qorunma vasitəsi
- Teknikalı və hərbi qulluqçuları məməri və qəlpələrdən qorumaq üçün istifadə olunan örtük, geyim
- Məglub etmək üçün nəzarətə alınmış düşmən obyekti
- Hərbi baş geyimi
- Rəngli saplardan toxunan və metal ucluqlarla tamamlanan hərbi geyim aksesuarı
- Kiçik və orta çaplı, yivli, uzun lüləli odlu silah
- Patronun bütün elementlərini birləşdirən, latun və poladdan düzəldilən nazik divarlı metal "stekan"
- Hərbi qulluqcu
- Bir əl ilə atış aparmaq üçün nəzərdə tutulmuş, qısa lüləli yaxın

Krossvord, skanvord, çaynvord, kriptoqram

döyüş silahı

17. Silah və sursatların saxlanılmasına, qeydiyyatını, qoşunlara verilməsinə, eləcə də təmirini təmin edən hərbi müəssisə və ya anbar

18. Şalvarın yan tərəfinə tək və

ya cüt şəkildə, enli və ya dar formada, parçadan tikilən zolaq

19. Qoşunların şəxsi heyətini və mülki vətəndaşları bütün zərbə vasitələrindən mühafizə etmek üçün bağlı tipli xüsusi tikili

Norveçin Stavanger şəhərində "Norway Chess" beynəlxalq şahmat turnirində növbəti turun oyunları keçiriləcək.

Azərbaycan təmsilcisi Şəhriyar Məmmədyarov dördüncü turda çinli Van Hao, Teymur Rəcəbov fransızı Maksim Vaşye-Laqrav ilə mübarizə aparacaqlar.

Qeyd edək ki, öten üç turun nəticəsinə görə, Ş.Məmmədyarov 4, Teymur Rəcəbov isə 1,5 xal toplayıb.

"Norway Chess" turniri iyunun 10-dək davam edəcək. Reqlamentə əsasən, qələbəyə görə şahmatçılara üç xal verilir. Heç-heçə olacaq təqdirdə iştirakçılar qalibi "armageddon"da müəyyənləşdirilərlər.

Azərbaycanın veteran cüdoçuları Avropa çempionatının birinci günündə 6 medal qazanıblar

Yunanistanın Heraklion şəhərində usta cüdoçular arasında Avropa çempionatı start götürüb.

Veteran cüdoçularımız qite çempionatının birinci yarış gününü 6 (2 qızıl, 2 gümüş və 2 bürünc medal) medalla başa vurublar. Belə ki, qızıl medalları komandanızın aktivinə 90 kilogram çeki dərəcəsinidə Fərhad Rəcəbli (M7) və Mübariz Cəfərov (M5) yazardırlar. Müşviq Cəfərov (M5, 73 kq), Qabil Qasımov (M6, +100 kq) gümüş, Natiq Qasımov (M6, 81 kq) və Şamil Sövzəliyev (M8, 81 kq) bürünc medal qazanıblar.

AZERTAC-in materialları əsasında

Kapitan Mahmudov Aydin Asif oğluna məxsus MN № 0043456 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Leytenant İsmayılov Elcan Mahmud oğluna məxsus MN № 0058085 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.